

Jaarcijfers 2023: meer werk voor de IND dan voorgaande jaren

Last update: 2 februari 2024

In 2023 behandelde de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) opnieuw meer aanvragen voor verblijf in Nederland en Nederlanderschap dan een jaar eerder. En meer dan waar de organisatie op was ingericht. Het totaal aantal aanvragen nam nog sterker toe, waardoor aanvragers vaak lang moesten wachten.

De drukte was ook merkbaar op andere vlakken. Zo werden bijna twee keer zoveel gerechtelijke procedures over verblijf gevoerd als in 2022. En ook het aantal afspraken aan de loketten nam toe. In de algemene en verlengde asielpcedure ging het inwilligingspercentage omlaag van 78% in 2022 naar 62% in 2023. Dit is te zien in de jaarcijfers van de IND over 2023.

Meer asielaanvragen behandeld

De IND heeft het afgelopen jaar extra maatregelen genomen om meer beslissingen te kunnen nemen. In totaal heeft de dienst bijna 35 duizend asielaanvragen behandeld in 2023. Dit zijn zo'n 8,5 duizend beslissingen meer dan aanvankelijk gepland.

Doordat het aantal aanvragen al langere tijd veel hoger is dan waarvoor de IND is ingericht, wachtten eind 2023 bijna 50 duizend asielaanvragers op een beslissing van de IND.

“We verbeteren waar dat kan”, vertelt Rhodia Maas, directeur-generaal van de IND. “Bijvoorbeeld door efficiënter te werken bij meer planbare aanvragen, zoals voor nareis en naturalisatie. Kansrijke asielaanvragen op basis van het landenbeleid, zoals van Syriërs, behandelen we sneller. Net als aanvragers die juist weinig kans maken. Bovendien groeide de IND afgelopen jaar tot meer dan 6 duizend voltijd medewerkers.”

Meer gerechtelijke procedures en dwangsommen

De IND betaalde in 2023 11,3 miljoen euro aan dwangsommen voor ingebrekestellingen en beroepen niet tijdig beslissen. In totaal ontving de IND ruim 28 duizend ingebrekestellingen (28.670) in 2023 versus ruim 19 duizend een jaar eerder (19.830). In december kondigde de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan dat de wettelijke beslistermijn voor asielaanvragen in 2024 opnieuw verlengd is met 9 maanden; van 6 maanden naar 15 maanden. Aanvragers moeten geregeld langer wachten dan de verlengde wettelijke termijn, waardoor het aantal ingebrekestellingen en dwangsommen naar verwachting komend jaar verder oploopt.

Meer naturalisatie en loketafspraken

Bij de meeste alle andere werkzaamheden, zoals naturalisatie, behandelde de IND meer aanvragen dan een jaar eerder. Dat geldt ook voor de dienstverlening aan aanvragers. Zowel het aantal afspraken aan het loket als het aantal uitgereikte verblijfsdocumenten was groter dan een jaar eerder.

Er zijn in 2023 minder aanvragen gedaan voor kennismigratie (25.880) en gezinsmigratie (regulier, 41.820) gedaan dan in 2022 (respectievelijk 33.030 en 45.300).

Wachten op bezwaar

In bezwaarzaken (regulier) moesten aanvragers lang wachten. Een kwart van deze zaken kon binnen de wettelijke termijn behandeld worden. Eind 2023 waren nog 22 duizend reguliere bezwaarzaken in afwachting van een beslissing. Inmiddels is de IND gestart met het inlopen van de achterstanden.

Zorgvuldig en snel beslissen

“De IND wil zorgvuldig en tijdig beslissen over wie in Nederland mag blijven en wie niet” vertelt Rhodia Maas, directeur-generaal van de IND. “Zorgvuldig beslissen lukt ons heel goed, ruim meer dan 80% van onze beslissingen houdt stand voor de rechter. Dat percentage is zelfs gestegen afgelopen jaar. De uitdaging is om een steeds groter aantal aanvragen nog steeds zorgvuldig en ook sneller te behandelen.”

Duidelijkheid geven

Maas licht toe dat het niet alleen om snelheid gaat. “Het helpt aanvragers ook als ze meer duidelijkheid hebben. Daarom willen we hen beter inzicht geven in de status van hun procedure. Dat is een van de speerpunten voor 2024.”

Jaarcijfers - 2023

Regulier verblijf

Jaar

	2023	2022	2021
Familie & Gezin¹			
Aanvragen	41.820	45.300	37.790
Beslissingen	43.050	44.930	35.790
In behandeling	6.110	7.260	6.800
Inwilligingen	89%	89%	86%
Tijdigheid beslissingen	83%	88%	91%
Kennis & Talent			
Aanvragen	25.880	33.030	22.840
Beslissingen	26.550	33.080	21.580
In behandeling	1.850	2.470	2.420
Inwilligingen	91%	94%	94%
Tijdigheid beslissingen	96%	96%	96%
Studenten			
Aanvragen	23.180	22.220	20.560
Beslissingen	23.140	22.320	20.600
In behandeling	190	140	70
Inwilligingen	99%	98%	99%
Tijdigheid beslissingen	100%	99%	99%
Arbeidsmigranten			
Aanvragen	5.400	4.490	3.300
Beslissingen	5.430	3.910	2.810
In behandeling	1.340	1.380	770
Inwilligingen	68%	64%	72%
Tijdigheid beslissingen	72%	71%	81%
Verlengingen van de geldigheidsduur (verblijfsvergunning asiel en regulier)			
Aanvragen	93.320	78.650	75.430
Beslissingen	97.020	79.230	83.720
In behandeling	9.050	12.760	12.800
Inwilligingen	96%	96%	95%
Tijdigheid beslissingen	96%	94%	95%
Intrekkingen (verblijf en VVR)			
Procedures	53.870	44.320	34.980
Beslissingen	53.920	38.450	32.360
In behandeling	18.720	19.140	13.670
Intrekkingen	24%	27%	33%
Bezwaar regulier (incl. bezwaar bij Nareis en Visa kort verblijf)			
Procedures	26.860	23.860	15.310
Beslissingen	19.790	16.750	13.460
In behandeling	22.000	15.040	7.910
Gegronde verklaringen	34%	37%	29%
Tijdigheid beslissingen	26%	44%	61%
Regulier verblijf voor onbepaalde tijd			
Aanvragen	14.590	13.530	12.460
Beslissingen	16.380	13.220	11.230
In behandeling	2.770	4.670	4.950
Inwilligingen	81%	79%	79%
Tijdigheid beslissingen	97%	92%	92%
Omwisseling, vervanging en vermissing verblijfsdocumenten			
Aanvragen	32.470	34.540	47.070
Beslissingen	33.690	34.090	46.460
In behandeling	590	1.810	1.350
Inwilligingen	96%	97%	98%
Tijdigheid beslissingen	98%	99%	99%

¹ Deelproduct Nareis & 8 EVRM bij AMV is bij 'Nareizigers' opgenomen

Top 3 nationaliteiten aanvragen 2023

Familie & Gezin

1. Indiase
2. Turkse
3. Russische

Kennis en Talent

1. Indiase
2. Turkse
3. Chinese

Studenten

1. Chinese
2. Amerikaans burger
3. Indiase

Arbeidsmigranten

1. Chinese
2. Oekraïense
3. Indiase

Naturalisatie

Naturalisatie	Jaar		
	2023	2022	2021
Aanvragen	43.930	45.090	59.680
Beslissingen	53.590	51.480	55.930
In behandeling	17.460	27.140	33.580
Inwilligingen	97%	97%	98%
Tijdigheid beslissingen	98%	98%	98%

Naturalisatie

1. Syrische
2. Eritrese
3. Indiase

Asiel

Nieuwe asielaanvragen	Jaar		
	2023	2022	2021
Eerste asielaanvragen ²	38.380	35.540	24.690

² Deze aantallen komen terug in onderstaande sporen 1, 2 & 4

Behandeling asielaanvragen

Spoor 1 - Asielaanvragen voor een ander Europees land o.b.v. de Dublin verordening	Jaar		
	2023	2022	2021
Aanvragen	7.270	5.860	4.040
Beslissingen	6.150	2.880	2.880
In behandeling	4.030	4.290	2.250

Top 3 nationaliteiten aanvragen 2023

Spoor 1

1. Syrische
2. Algerijnse
3. Marokkaanse

Spoor 2 - Veilig land van herkomst of asiel in een ander land	Jaar		
	2023	2022	2021
Aanvragen	1.040	1.000	1.080
Beslissingen	1.160	1.030	1.180
In behandeling	190	210	80
Inwilligingen	1%	0%	0%
Tijdigheid beslissingen	96%	93%	96%

Spoor 2

1. Syrische
2. Marokkaanse
3. Tunesische

Spoor 4 - Algemene of Verlengde asielprocedure ³	Jaar		
	2023	2022	2021
Aanvragen	40.920	36.340	26.360
Beslissingen	27.670	23.890	22.140
In behandeling	45.640	31.290	18.170
Inwilligingen	62%	78%	66%
Tijdigheid beslissingen	65%	40%	44%

Spoor 4

1. Syrische
2. Turkse
3. Eritese

Nareizigers	Jaar		
	2023	2022	2021
Aanvragen MIV Nareis	22.500	20.390	13.980
Beslissingen	13.270	10.880	12.780
In behandeling	27.060	17.930	8.450
Inwilligingen	89%	88%	81%
Tijdigheid beslissingen	16%	35%	71%
Ingerisde nareizigers ⁴	10.130	10.930	10.120

Nareis

1. Syrische
2. Jemenitische
3. Turkse

Nareis 8 EVRM bij AMV	Jaar		
	2023	2022	2021
Aanvragen	9.420	7.870	4.900
Beslissingen	3.590	3.930	3.790
In behandeling	13.520	7.700	3.780
Inwilligingen	55%	62%	44%
Tijdigheid beslissingen	9%	35%	49%

Nareis 8 EVRM

1. Syrische
2. Eritrese
3. Somalische

³ Dit betreft de beoordeling van 1e asielaanvragen, herhaalde asielaanvragen, zij-instroom (na beroep en na spoorwisseling) en hervestiging.

⁴ Het betreft hier het aantal personen dat in het kader van nareis naar Nederland is gekomen en een afgeleide asielvergunning heeft gekregen. Dit is exclusief personen met een nareis 8 EVRM aanvraag. Hiervoor wordt na inwilliging een reguliere verblijfsvergunning verstrekt.

Juridische Zaken

Gerechtelijke procedures omtrent verblijf	Jaar		
	2023	2022	2021
Aantal ontvangen gerechtelijke procedures	60.310	36.710	33.880
Aantal afgehandelde gerechtelijke procedures	51.560	34.180	34.780
Percentage instandhoudingen asiel	86%	83%	86%
Percentage instandhoudingen regulier	82%	77%	84%

Andere gerechtelijke procedures, o.a. omtrent bewaring en naturalisatie	Jaar		
	2023	2022	2021
Aantal ontvangen gerechtelijke procedures	13.920	11.900	12.330
Aantal afgehandelde gerechtelijke procedures	13.460	11.740	12.420

Percentage hoger beroep door IND na gegrond beroep	Jaar		
	2023	2022	2021
Hoger beroep Regulier	18%	11%	13%
Hoger beroep Asiel	28%	10%	14%

Dienstverlening

Jaar

Telefonie	2023	2022	2021
Totaal aantal afgehandelde calls	417.510	497.820	461.470

Ketenservicelij	2023	2022	2021
Totaal aantal afgehandelde calls	138.530	122.710	147.070

Documenten	2023	2022	2021
Verblijfsvergunningen regulier bepaalde tijd	194.980	182.950	138.600
Verblijfsvergunningen regulier onbepaalde tijd	11.120	16.540	26.620
Verblijfsvergunningen Asiel bepaalde tijd	38.610	41.680	35.840
Verblijfsvergunningen Asiel onbepaalde tijd	15.230	15.480	22.680
W-document	53.640	40.610	28.690
W2-document	1.090	860	850
Verblijfsdocument onderdaan EU/EER	4.730	6.800	5.210
Verblijfsdocument familielid onderdaan EU/EER	9.990	9.060	8.000
Verblijfsdocument langdurig ingezetene	18.110	15.020	10.560
Type EU/EER, terugtrekkingsakkoord bepaalde tijd ⁵	480	860	9.900
Type EU/EER, terugtrekkingsakkoord onbepaalde tijd ⁶	1.020	1.050	5.210
Document 'grensarbeider' op grond van het terugtrekkingsakkoord	110	250	750
O-documenten	5.610	1.320	-

⁵ Het gaat hier om verblijfsdocumenten voor bepaalde tijd en voor onbepaalde tijd (duurzaam verblijf) op grond van het terugtrekkingsakkoord. Deze aanvraag kan worden ingediend door VK-onderdanen of familieleden van VK-onderdanen die korter dan vijf jaar respectievelijk vijf jaar of langer in Nederland verblijven.

⁶ Voor dit document komen in aanmerking Britse grensarbeiders die vóór 1 januari 2021 als grensarbeider in Nederland werkzaam waren en die deze werkzaamheden als grensarbeider ook na 31 december 2020 in Nederland willen voortzetten.

Klantcontacten IND-loketten	2023	2022	2021
IND-Loket (o.a. biometrie, uitreiken documenten, loketafspraken) ⁷	493.782	446.930	346.330
Totaal aantal uitgereikte stickers Oekraïne	33.985	67.900	-

⁷ Deze cijfers zijn exclusief de werkzaamheden van de expatcentra en de centrale uitreikdagen aan studenten.

Jaar

IND Caribisch Nederland	2023	2022	2021
Aanvragen en verzoeken	7.970	7.540	6.310
Afgehandeld	7.490	6.480	5.070

Ingebrekestellingen en klachten

Jaar

Ingebrekestellingen ⁸	2023	2022	2021
Aantal ontvangen	28.670	19.830	4.390
Tijdig afgehandeld	17%	27%	32%

⁸ Het totaalbedrag aan betaalde dwangsommen (ingebrekestellingen en beroepen niet tijdig beslist) is in 2023 € 11,3 mln.

Klachten	2023	2022	2021
Aanvragen en verzoeken	6.100	4.450	3.080
Tijdig afgehandeld	79%	74%	69%

Jaar

Personele bezetting in FTE (stand einde periode)	2023	2022	2021
Ambtelijke bezetting	5.067	4.558	4.120
Externe medewerkers	972	835	849
Totale bezetting	6.039	5.393	4.969